

HET SPREEUWENBOEKJE,

is een verzameling oorspronkelijke opstellen over spreeuwen, Voorhout 1982:92 pagina's; tekeningen en grafieken; prijs f14,90 (giro 196724 t.n.v. H.P.Gallacher te Voorhout.

We kennen ze allemaal wel in onze omgeving: jongelui met een bijna fanatieke belangstelling voor en meestal ook bewonderenswaardige kennis van vogels. Meestal zijn het vooral "soortenjagers", die de veldkenmerken van de vogels vrijwel letterlijk uit hun hoofd kennen en menige dwaalgast is dank zij hun aandacht aan de vergetelheid ontruikt.

Maar er zijn ook (vermoedelijk minder) jongelui, die niet in opperste vervoering geraken, als zich in een zandafgraving een verdoold paartje bijeneters tot broeden zet. Wel zullen ze daar vermoedelijk ook wel graag een kijkje gaan nemen, maar hun belangstelling gaat toch in hoofdzaak uit naar één enkele vogelsoort. Wat dan lang niet altijd een zeldzame vogelsoort hoeft te zijn. Integendeel: wie zo veel mogelijk aan de weet wil komen over één enkele vogelsoort, doet er goed aan een te kiezen die hij dagelijks om zich heen kan aantreffen, liefst het hele jaar door.

Zo 'n soort is de spreeuw en hoewel Kluijver ^{Gallacher} en ^{daar} al veel over hebben gepubliceerd, zal een aandachtige, volhoudende, scherp observerende vogelaar daar zelfs nog wel nieuwe, tot nu toe onopgemerkte gegevens over kunnen verzamelen.

Een jaar of wat geleden spoorde de redactie van 't Vogelaartje de lezers aan speciale aandacht aan spreeuwen te besteden. Hugh Gallacher vertelt in zijn inleiding tot "Het Spreeuwenboekje" dat kort daarop "negen jeugdige vogelliefhebbers, in de leeftijd variërend van 7 tot 17 jaar, spreeuwenwerkstukken instuurden." En hij vervolgt: "Het leek mij alleszins de moeite deze interessante, leerzame, amussante en ontroerende spreeuwenverslagen onder de aandacht te brengen van een groter publiek."

Dat is nu gebeurd. Gallacher heeft er, in eigen beheer, een boekje van gemaakt waarin die verhalen zijn afgedrukt. Wat mij daarvan het meest opviel, is dat naar Gallachers eigen mededeling, deze werkstukken al kort na de oproep werden ingezonden. Want in sommige ervan zijn de waarnemingen van een soms jarenlange periode van studie verwerkt. Er is dus hier geen sprake van gelegenheidsactiviteiten naar aanleiding van een prijsvraagje, maar het blijkt dat de jongelui uit eigen beweging al geruime tijd met deze studie bezig geweest zijn. De een, uiteraard, intensiever en met meer succes dan de ander. Maar, met uitzondering van de enkele korte, bijna dichterlijke impressies geven de werkstukken blijk van een hardnekkige toewijding, een goede zaak als deze waardig.

"Het spreeuwenboekje" is hierdoor een hoogst ongewoon vogelboek geworden. Één, zoals ik er best meer zou willen lezen. Want zij zijn in feite een pleidooi voor een vorm van vogelstudie die onnoemelijk veel voldoening kan geven. Toegegeven, het is verdienstelijk om tussen de in de herfst passerende kleine zangertjes een Bladkoninkje te herkennen aan betrekkelijk subtiele verschillen in uiterlijk met verwante zangertjes. Ik zal daar geen kwaad woord over zeggen. Maar het aantal soorten dat je op die manier te zien kunt krijgen ligt nog altijd beneden de vierhonderd. Wat onverbiddelijke grenzen stelt

aan het soorten jagen. (Wordt er daarom misschien steeds vaker naar verre, vreemde landen gereisd?). Wie echter begint met het intensief bestuderen van één enkele soort, heeft stof voor jaren, het hele jaar door en zal er, naarmate de tijd voortschrijdt, steeds meer plezier in krijgen en voldoening uit putten.

Een ander vogelboekje, dat Hugh Gallacher eerder zelf schreef ("Vogels leren kennen") is, mijns inziens ten onrechte, bijna steeds nadrukkelijk als boek voor de jeugd aangeboden en heeft daardoor wellicht minder aandacht gekregen dan het verdient. (Als ik me niet vergis is vergis is het nog altijd in de handel en zo niet, dan verdient het stellig een herdruk).

Het zou jammer zijn, als ook "Het Spreeuwenboekje" uitsluitend in handen zou komen van jogelui. Ook volwassen vogelaars, zeker zij, wie het "soortenjagen" wellicht wat begint te vervelen, zullen veel genoeg kunnen beleven aan de lectuur van "Het Spreeuwenboekje", en er, naar ik van harte hoop, inspiratie uit kunnen opdoen voor eigen vogelstudie. Dat dit ook dicht bij huis mogelijk is, bewijst de anecdoten van prof. Hickey over een vogelaar, die een opzienbarende publicatie op zijn naam heeft over een spechtesoort. De waarnemingen daarvoor deed hij, als hij zich 's ochtends voor het badkamerraam stond te scheren...

Daarom wil ik besluiten met een variant op een bekend reclamezinnetje: "vogels kun je niet missen, geen dag". Proficiat Hugh Gallacher, met je initiatief voor deze uitgaven.

Ko Zweeres.